

Budapest

VIII., József-körut 29.

KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZO EGYESÜLET HETILAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Előfizetési díj:

Übelyben és vidéken postaküldéssel12 korona.

Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 49.452/902. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: *benedekfalvi Dr. Luby Gyula* máv. felügyelő és ügyész.g a z g a t ó k: *Kubik Béla* orsz. képviselő, *szigeli Barthos Andor* m. k. kereskedelemügyi titkár, *Fabián Lajos* mérnök, *Horváth István* mozdony-főszereelő, *Vécsey Frigyes* máv. altiszt, *Sándor Márkus* máv. főkalauz.

Az egyesület tagjait megillető kedvezmények kivonata.

Az alapszabályokban meghatározott feltételek mellett az egyesületi tagok a következő kedvezményekben részesülnek:

1. Minden tag 60 éves koráig 4000 korona erejéig van baleset ellen biztosítva, még pedig:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona erejéig,

b) baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeg erejéig.

2. A második évtől kezdve a tag nevének vagy kedvezményezettjének fokozatosan 2000 koronáig emelkedő halálzási segély fizetetik ki. Maga a tag, nevének elhalálása esetén, fokozatosan 500 koronáig emelkedő segélyben részesül.

3. 15 évi tagság után a tag 1000 koronáig terjedhető előleget kap még életében, mely a halálzási segélybe annak idején betudatik.

4. Minden tag a belépéstől kezdve úgy peres, mint perenkívüli ügyekben az egyesület ügyészsege által díjtalanul képviseltetik.

5. Az egyesület »Kitartás« című hetilapja minden tagnak már a belépéstől kezdve díjtalanul megküldetik.

Mindeme kedvezmények fejében az ezentul belépő új tagok, ha belépésük alkalmával 30-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 koronát, ha belépésük alkalmával 38-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 3 korona 40 fillért, és ha 44-ik életévüket még be nem töltötték, állandóan havi 4 koronát fizetnek tagsági díj címén.

Beíratási díj egyszer s mindenkorra 2 korona.

Aki 44 éves elmúlt, az tagnak többé fel nem vétetik.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen
Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

„Kitartás“ kölcsönösen segélyező orsz. egyesületünk

1903. évi május hó 24-én délután 2 órakor tartja meg a »József főherceg«-szálloda földszinti nagytermében (Budapest, VIII. ker., Kerepesi-ut és Köztemető-ut sarkán, a keleti pályaudvar közelében)

IV. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

melyre ezennel egyesületünk összes képviselőit meghívjuk.

E célra külön meghívókat nem bocsátunk ki. Felkérjük mindazon képviselőinket, kik ezen közgyűlésen személyesen nem vehetnének részt, hogy a csatolt meghatalmazást két tanu előttemezése mellett aláírva hozzánk mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti év eredményéről.	7. A jövő évi költségelőirányzat.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.	8. A kereskedelmi és váltó-törvényszék 463-0/902. számú végzésének tárgyalása.
3. A felmentvény megadása.	9. Az alapszabályok módosítása.
4. Az egyesületi képviselőknek választás utján való kiegészítése.	10. Egyéb indítványok tárgyalása (melyek az alapszabályok 17. §-a értelmében írásban adandók be).
5. A felügyelő-bizottság választása (3 rendes és 3 póttag).	
6. A szerkesztőségnek beolvastása az egyesületbe.	

Az alapszabályoknak 17. §-ban említett és a 18. §. szerint megválasztott képviselők, kik tagsági díjaikkal hátralékban vannak, a 12. §. értelmében tagsági jogaikat nem gyakorolhatják, tehát a közgyűlésen sem felszólamlási, sem pedig szavazati joggal nem bírnak s ennek folytán felkérjük, hogy a közgyűlésen résztvevők a folyó évi április havi tagsági díj lefizetéséről szóló nyugtáikat magukkal hozzák, mert csak ezek előmutatása esetén bocsáttatnak a közgyűlési terembe, nehogy idegenek vagy illetéktelen emberek oda betolakodjanak. — A többi egyesületi tagokat, t. i. azokat, kik nem egyesületi képviselők, szintén szívesen látjuk a közgyűlésen.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 19. számában kimutatott segélyösszeg 52.200 korona.

Ujabb segélyek.

496. Medzihradzky Sándor, máv. váltóór, Budapest, a neje halála után	150 korona.
788. Gottwald Ede, máv. állomás-előjáró, Maros-Vásárhely, a neje halála után	300 »
1209. Kleinert Antal, máv. mozdonyvezető, Erzsébetfalva, a tag halála után	1000 »

Balesetsegélyek.

Lapunk 19. számában kimutatott segélyösszeg 20.856 korona 66 fillér.

Közgyűlésünk.

Negyedszer jövünk össze, hogy tudomásul vegyük a multat és határozzunk a jövő felett. Mikor még nem volt multunk, csakis a jövőbe vetett bizalomhoz és ernyedetlen szorgalmunkhoz fűztük reményeinket, hogy megvalósítjuk azt a nagy és nemes célt, melyet magunk elé tűztünk; más támaszunk sehol sem kínálkozott,

Azóta sokan elhagytak minket. Egy része kifáradt a nagy küzdelemben és reményt veszte félreállott; voltak sokan, kik az első fellobbanó lelkesülés után hiu álomképnek tekintették az egészet; de elhagytak azok is, kiket esetleges haszon csábított a csatlakozáshoz, hogy oly előnyöknek részeseivé legyenek, melyek jogosan soha nem illethették őket.

Ez utóbbiak voltak legveszedelmesebb ellenségeink. Mig reményük volt, hogy kapzsiságuk kielégítést talál, mindaddig a leghivebb szószólói voltak egyesületünknek, de midőn a jövedelem forrásai bezárultak előlük, a legádázabb dühvel rontottak neki és jobb ügyhöz méltó kitartással és fáradsággal minden követ megmozdítottak arra, hogy akkor még zsenge intézményünket ócsárolják, bizalmatlanságot keltsenek ellene és humánus törekvéseit — mint egyesek magánérdekeit, gyanusítsák.

Mindezekhez még más bajok is járultak. Hosszu és nehéz vajudáson ment az egyesület keresztül, mig tisztába jött erejével és azzal, hogy mit képes tagjainak nyújtani a nélkül, hogy egyesek miatt az összesség ne károsodjék. Ezt pedig csak a tapasztalat mutathatta meg, mert nem volt mögötte mult, melyből tanulságot merithetett volna. Az ebből keletkezett aggodalmakat azonban sokan félreértették és rosszakaratu gyanusítások is felhangzottak, midőn az összesség jogos érdekeinek megóvása és az egyesület jövőjének fennállása végeit a hivatottaknak sikra kellett szállaniok az alapszabályok módosításával. De hála tagjaink józan gondolkodásának és higgadtságának, ez sem döntötte meg intézményünket és habár lassan, de gyarapodva és tisztulva kerültünk ki a nagy küzdelemből.

Kevesen maradtunk meg a régi harcosokból, de a kik megmaradtunk, örömmel nézhetünk nagy munkánkra, melyet csak az a törhetlen bizalom önmagunkban, és az a mindent leküzdő meggyőződés tudott betetőzni, melylyel az első pillanattól fogva a nagy eszme megvalósítása iránt viseltettünk.

Az idő már megmutatta, hogy egyesületünkben milyen áldás fakadt. Megnyugvást és vigaszt hozott mindenfelé, a hol hivatva volt kötelességet teljesíteni.

Az igaz, hogy nem sok idő még, a mi mögöttünk van, de elég arra, hogy tanulságot merítsünk a multból és tapasztalainkat a jövőre nézve felhasználjuk. Most is csak azt akarjuk érvényesíteni, a mire a tapasztalat vezetett és ezért változtatunk alapszabályainkon. Ezek a változtatások azonban se most nem lesznek olyanok sem pedig a jövőben — ha szükség volna rá — hogy **tagjainknak eddig szerzett összes jogait a legcsekélyebb mértékben is sértsék**, hanem olyanok, melyek hivatva vannak jövedelmeinket fokozni azon célra, hogy idővel képesek legyünk az eddigi kedvezményeket kibővíteni. Szabadulni akarunk és fogunk minden felesleges kiadástól, minden oly dologtól, mely a célt látszólagosan csak, vagy egyáltalában nem szolgálja.

Most is csak ilyen változtatásokról van szó. Ezzel kapcsolatosan pedig úgy fogjuk szövegezni alap-

szabályaink minden pontját, hogy bárki is az első bepillantás után megértse azokat és tisztában legyen minden bennök foglalt jogaival és kötelezettségeivel.

Ezen munkára azonban előbb tagjainknak hozzájárulását akarjuk kikérni.

Ez lesz a feladata azon összejöveteleinknek, melyet e hó 24-ére kitűztünk.

A hivatottak részéről bizonyára sok dicséret, de tán neheztelés és vád is fel fog hangzani. Mindenki tiszta meggyőződése szerint mérlegelje mindazt, a mit hallani fog, ítéljen felette, csatlakozzék oda, hová meggyőződése fogja vinni, de semmihen személyes érdek ne vezesse, hanem az összesség érdekének magasztos eszméje sugallja elhatározását és tartsa meg abban a higgadtságban, melyet a reá bizott fontos feladat megkövetel.

Minden egyesület életében vannak visszasságok, melyeknek megszüntetésére törekedni kell ugyan, de azok kiküszöböléséért a valódi célt egy pillanattig sem szabad kockára tenni.

Mindezt azért mondom, mert nagy alkotások omlottak már össze kicsiny okok miatt és csak a nyugodt megfontolás hiánya, a szenvedélyesség esztelensége, — minden más valódi ok híján, — adta meg a legéletképesebb intézménynek is a haláldőfést.

Volt idő, a mikor egyesületünk is küzdött fenállásáért, **ma már azon tul vagyunk**. Most, ha vannak még vagy lesznek egyik vagy másik irányban küzdelmeink, azok csak egyes befészkelte hibák vagy mulasztások kiküszöbölésére irányulhatnak, de elvi jelentőséggel többé nem fognak birni.

Azok az akadályok, melyek eddig haladásunk előtt feküdtek, jóformán teljesen el vannak hárítva, most már mindannyiunkra csak az az egy kötelesség vár, hogy kezet fogva egymással, teljes bizalommal, egyesületünknek terjesztésén és felvirágozásán munkálkodjunk.

T. V.

Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzleti év eredményéről.

Egyesületünk célja alapszabályaink 1 §-a értelmében a jótékonyság gyakorlása, valamint a tagoknak kölcsönös támogatása és segítése.

Az alábbiakban van szerencsénk számszerű adatokkal kimutatni, hogy a lefolyt üzleti évben az egyesület mennyiben és mily eredménnyel felelt meg a maga elé kitűzött hivatásának. A befolyt tagsági díjaknak miként való felhasználása és hováfordításáról az alábbi mérleg nyújt kimerítő felvilágosítást. E szerint:

tagsági díjakból befolyt	57856.— K
a szerkesztőség átalánya	21130.48 >
összesen	78986.48 >

Kiadások:

személyzet javadalmazása	9520.— K
postaköltségek	474.19 >
házbér, fűtés, világítás, terjesztés stb.	6635.02 >
halálozási segélyek	28750.— >
szerkesztőség	21130.48 >
	66509.69 K
marad megtakarítás	12476.79 >
a mult évi tartalék alap	28792.52 >
berendezés	2790.— >
összes vagyon tehát	44059.31 K

Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy a szerkesztőség maga is nagyban hozzájárult a sors csapásai által sujtott tagok vagy hozzátartozóik nyomorának enyhítéséhez az egyesületi lappal kapcsolatos baleset-biztosítás által. Ezen a czimen ugyanis eddig **20856 K 66 f.** fizetett ki tagjainknak.

A fenti 44059 K 31 f. egyesületi vagyonnal szemben tekintetbe jönnek most már az egyesület megalakulása óta kifizetett halálsegélyek.

Ezeknek az összege maga kitesz 52200.— K
és hozzáadva fenti balesetsegélyeket ... 20856.66 »
egyesületünk aránylag rövid fenállása

óta is már 73056.66 K.

segélyeket fizetett ki, miből eléggé kiviláglik, hogy az egyesület vezetősége egyetlen alkalmat nem mulasztott el, midőn arról volt szó, hogy a tagok jogos érdekei csorbát ne szenvedjenek. Fenti számok egyszersmind fényes tanúságot adnak egyesületünk életképességéről és szilárdságáról.

Megjegyezzük azonban, hogy további eredményes működésünknek mind szélesebb körökre való kiterjesztése nemcsak a mi munkásságunktól, hanem a tagoknak szorgalmától is függővé van téve; mert egyesületünk terjesztési czélokra nem szánhat oly összegeket, mint más hasonló, de tisztán nyereszedésre alakult szövetkezetek, hanem a tagok közreműködésére is van szüksége, kik saját érdekükben is már hivatva vannak, ezt a czélt szem előtt tartani és ismeretségük körében új elvtársakat gyűjteni, mert meg vagyunk győződve róla, hogy látva az eddigi eredményeket, ezentul még sokkal nagyobb buzgalommal fognak hozzájárulni a taglétszám szaporításához, mint eddig.

Az egyesületi vagyon kezeléséről a felügyelőbizottság ad felvilágosítást, mely kötelességszerűen úgy a pénztárt, mint a könyveket gyakori vizsgálat alá vette s amint azt alábbi jelentésével igazolja, a könyvek vezetését helyesnek, a pénztárt pedig számszerűleg mindenkor rendben találta.

Egyesületünk választmánya nagy és elismeréreméltó munkát végzett ebben az évben Éber figyelemmel kísérte az egyesület működését minden ágában és üdvös javaslatokkal állott elő, melyek egyesületünk felvirágozására mulhatlanul szükségessé voltak, miért is azokat az igazgatóság részben már megvalósította, részben pedig a közgyűlés hozzájárulását kéri azok megvalósításához.

Ezek közt elsősorban a szerkesztőségnek az egyesülethez való viszonya volt megváltoztatandó. Amint a fenti adatokból kitűnik, a szerkesztőség kvótája tetemes összeget képvisel ugyan, de hivatásának az egyesülethez való jelenlegi viszonyában még sem felelt meg teljesen, mert terhei sokkal nagyobbak voltak, mint amennyire számított; mindamelllett egyesületünk vagyonából erre a célra még sem lehetett többet áldozni és szükségessé vált, hogy ezeket a nehézségeket czélszerűbb kezelés által megszüntethessük. Sikerült is ennek a módját megtalálni abban, hogy az egyesület saját kezelésébe veszi a szerkesztőséget, miáltal az egyesületi vagyon tetemes gyarapítása éretik el.

Ebből kifolyólag az egyesület belső kezelése is más alapokra fektetett olyformán, hogy az ügyvezetés el lett választva az egyesületi képvisellettől és ezzel kapcsolatosan a személyzeti kiadások is jóval kisebb összeget igényelnek, mint a lefolyt évben. Megjegyezzük azonban, hogy a vezetőségnek

nem róható fel hibául, hogy eddig nem volt képes a költségeket apasztani, mert ez a dolog természetében rejlett; de érdeme van abban, hogy az eddig egymástól elválasztott, de lényegében egybetartozó egyesületi és szerkesztőségi működést összevonva, képes volt a személyzeti és dologi kiadásoknál tetemes megtakarítást biztos kilátásba helyezni, mely a következő években még inkább fokozódik, ha az átmeneti kiadások megszűntek.

A jövő évi költségeloirányzat tehát az előre-bocsájtottak után következőképen alakul:

Személyzeti kiadások	7200.— K
Dologi kiadások	20635.— »
Halálozási segélyek	28750.— »
összesen	56585.— K

Ezzel szemben a múlt évi bevételt al-

pul véve	78986.48 K
levonva a fenti kiadásokat	56585.— »
marad megtakarítás	22401.48 K
a tavalyi	12476.79 »

szemben tehát 9924.69 K-val több, vagyis majdnem a kétszerese az előbbinek. Ha azonban számba vesszük, hogy a költségek apasztásának lehetősége ezzel még nincs kimerítve, a nagyobbodása azonban minden tekintetben meggátolva, akkor már ebből is azon meggyőződést meritheti a tisztelt közgyűlés, hogy a legkomolyabb igyekezetet fejtettük ki, miszerint mindnyájunk által kitűzött azon czél felé haladjunk, melynek végeredménye a tagok és családjaik jövőjének kellő biztosítása.

A fent említett üdvös intézmények életbeléptetése az alapszabályoknak némi módosítását is maga után vonja; de szükséges azon szakaszoknak módosítása illetve világosabb szövegezése is, melyek a tagok jogairól és kötelezettségeiről, továbbá a választmánynak hatásköréről és végül a halálozási segélyek kifizetésének módozatairól szólnak, nehogy ismét oly kérdések merüljenek föl, melyeknek helyes eldöntéséhez a törvényszerű támpontok hiányoznak. Szükségessé vált az alapszabályoknak módosítása azért is, mert a keresk. és váltó törvényszéknek 46380/902 számú végzése szerint mi is — mint minden más biztosítással foglalkozó társaság — kötelesek volnánk 200 ezer korona ovadékot letenni. Tekintettel arra, hogy az erre vonatkozó tárgyalások még nincsenek befejezve, és mert az alapszabályoknak úgy ezen, mint a fenti irányban való módosítása beható és alapos megfontolást és tanulmányozást kíván, ezen irányban való munkálkodásunkat jelenleg csak bejelentjük a tisztelt közgyűlésnek, míg az ebben való végleges döntés megtételére egy később összehívandó rendkívüli közgyűlés lesz csak hivatva.

Tisztelt Közgyűlés! Még a legridegebb bírálat sem szólhat ellenünk, ha fontolóra veszi azokat a nehéz viszonyokat, melyek között a lefolyt évben működtünk. A mindenkire egyaránt ránehezedő mostoha anyagi állapot, az általános üzleti pangás és a nagy munkahiány a mindennapi kenyeret is kétségessé tette, nem még hogy az emberek legtöbbszörnek arra is juttatott volna, hogy a jövőjét biztosítsa! Mindezek dacára mégis eredményt értünk el, mert a belénk helyezett bizalomnak megfelelően akarván, semmi fáradságot nem kiméltünk, hogy az utunkban álló nehézségeket leküzdjük és egyesületünk életképességét megszilárdítsuk.

Budapest, 1903. május hóban.

A „Kitartás“ egyesület igazgatósága.

Tartozik **Tagsági díj számla** **Követel**

1903.			1903.		
április	30		április	30	
		Hivatalnok fizetés számlának			Pénztár számlától
		9520 —			57856 —
>	>	Posta számlának			
		474 19			
>	>	Költség			
		2947 85			
>	>	Beszédési díj			
		715 68			
>	>	Nyomatvány			
		769 20			
>	>	Orvos			
		200 —			
>	>	Házbér			
		1200 —			
>	>	Terjesztés			
		802 29			
>	>	Halálozási tartalékalap számlának			
		41226 79			
		57856 —			57856 —

Tartozik **Halálozási tartalék-alap számla.** **Követel**

1903.			1903.		
április	30		április	30	
		Betegsegély számlának			Pénztár számlától
		1427 50			31537 78
>	>	Halálozási segély számlának			Tagsági díj számlától
		28750 —			41226 79
>	>	Mérleg			Kamat számlától
		44059 31			1472 24
		74236 81			74236 81

Tartozik **Mérleg számla.** **Követel**

1903.			1903.		
április	30		április	30	
		Pénztár számlának			Halálozási tartalék-alap számlától
		3537 03			44059 31
>	>	Pesti Hazai Első Tkp. Egyesületnek			
		32646 17			
>	>	Orsz. Központi Filler-Szövetkezetnek			
		5086 11			
>	>	Irodai berendezés számlának			
		2790 —			
		44059 31			44059 31

A könyvelésért:

Schlesinger Vilmos.

Horváth Antal
felügy. biz. tag.

Simon József
felügy. biz. tag.

Gombás Károly
felügy. biz. tag.

Tisztelt Közgyűlés!

Alulírottak, mint a »Kitartás« kölcsönösen segélyező országos egyesület felügyelő-bizottsága, tisztelettel jelentjük, hogy az alapszabályok és a kereskedelmi törvény értelmében reánk rótt köteleességünkhöz hiven az 1902—3 évi üzlet igazgatását és az ügyvitelt figyelemmel kísértük és minden ágáson ellenőriztük.

Az egyesület könyvei a szabályoknak megfelelően vannak vezetve és ezzel kapcsolatosan a pénztár kezelése sem esett kifogás alá. Az elszámolásoknál azonban azt tapasztaltuk, hogy a portó költségekre és irodaszerekre túlnagy összegek adattak ki. Erre nézve a tételes vizsgálat folyamán meggyőződünk arról, hogy a szerkesztőség szükséglete is ezekben bennfoglalatik, ami az alapszabályok erre vonatkozó rendelkezésével ellenkezik ugyan, de miután az egyesületi elnök és titkár által utalványoztattak, részünkről nem hiányoltattak meg. Ugyanez a megjegyzésünk a leltár beszerzési számlán előfordult 570 korona (írógép) tételnél és a lak-

bérnek fűtés- és világításnak az egyesület számláján való részbeni elszámolásánál is.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, méltóztassék az előterjesztett zárszámadást — melyet a mai napon behatóan megvizsgáltunk és annak tételeit a főkönyv és részlet könyvekkel pontról pontra megegyezőkné és az okmányok betekintése után teljesen rendben levőknek találtunk — elfogadni, annak minden pontjához hozzájárulni és ugy az Igazgatóságnak, mint pedig nekünk az elmúlt üzleti évre vonatkozólag a felmentvényt megadni.

Jelen közgyűlés napjával megbízásunk véget ér, miért is a belénk helyezett bizalmat megköszönjük, és tisztségünket a tisztelt közgyűlés rendelkezésére bocsátjuk.

Budapesten, 1903. május hó 12-én.

Gombás Károly
felügy. biz. tag.

Horváth Antal
felügy. biz. tag.

Simon József
felügy. biz. tag.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

A rejtelmes sziget.

Regény. Irta: Verne Gyula, átdolgozta: Szász Károly.

(Folytatás.)

Az akol hát készen volt, csak lakókat kellett fogni belé. A sziget e részén nagy csapatokban éltek a mouflon nevű vad birkák. Február közepén tehát nagy hajtást rendeztek e hasznos állatokra; az egész telep részt vett a hajtásban, még az onaggáknak is — melyek jól meg voltak már szelidítve s betanítva — jó hasznát vették ez alkalommal.

A hajtás egyszerűen abból állott, hogy egy nagy csapat mouflont és kecskét fölverték s aztán mind szűkebbre szorították körülöttük a kört. A gyámoltalan állatokat nem volt nehéz bekeríteni. De mivel kevesen voltak a hajtók, a százra menő állatok két harmada mégis megmenekült. Így is, a birkákból harmincznál többet s vagy tiz kecskét befogtak, s az akol felé terelve, abba szépen behajtották. A foglyok nagyobb része nőstény volt, s így bizvást számíthattak reá, hogy rövid időn tetemes szaporulat lesz utánok.

Közeledvén a hideg évszak, a növénybeszerzési s ültetési munkát is siettetni kellett. Harbert volt e részben a legtevékenyebb. Mindennap kiment az erdőbe, s ritkán tért vissza valami új hasznos növény nélkül. Olykor állatokat is hozott haza, a majorságba, a többi között egy pár felséges tuzokot is.

Egy szóval, minden sikerült nekik. A gondviselés is sokban segítette, az igaz: de ügyességük, leleményességük és fáradhatatlanságuknak is nagy része volt az elért eredményekben.

Márczius első hetében, midőn a forráság szokatlan fokra emelkedett, a természet nagy viharokkal segített magán. Roppant széllal nagy jégeső jött, úgy hogy mogyoró, sőt közbe-közbe dió s galambtojás nagyságu jegek estek. Ajtót, ablakokat légmentesen el kellett zárni, hogy az eső a lakásba is be ne hatoljon. Olyan idő volt, hogy egy kutyát sem kellett volna künn hagyni; de Pencroffnak eszébe jutott, hogy ez a jég tönkre veri a gabonát, mely ugyan még csak kis táblát foglalt el, de a félre tett 50 szemén kívül egész készletök volt. Nem gondolva a viharral és jéggel kiszaladt, s a kerítés oszlopaire fölfonta a léghajóból még megmaradt minden vásznat s ezzel sikerült megvédenie a buzát, mely már a fejét is mind kihányta volt.

A vihar napokig tartott, vagy jobban mondva minden nap ismétlődött. Borzasztóan dörgött az ég, cikláztak a villámok, néhányszor le is csapott közelökben s a fövényes kavicsot megolvasztotta és üvegesítette. Ez Cyrus arra a gondolatra vezette, nem lehetne-e az ily módon megolvasztott kavicsot üveg gyanánt használni? Akkor ablakaikat üvegtáblákkal láthatnák el, s mily jó volna az, az eső és szél ellen, mig most ha rossz idő van — a levegővel együtt a világosságot is ki kellett zárniok a szobából.

A mi az üvegekészítéshez szükséges anyagokat — a kavicsot, szódát, mészkretát és kénsavat — illeti: abból semmi sem hiányzott. Olvasztó kemenczójök is volt, az, mely előbb az agyagedények égetésére

szolgált. A fütést a kőszén és a fa megtette. Legtöbb nehézséggel járt az üvegfúvó cső előállítás. Egy vaslemezről azonban, összehajtás és hosszában való megforrasztás által ezt is sikerült elkészíteni, s márczius 28-án már megtehették az első kísérletet. Harbert (a ki egy év óta nagyot nőtt, megizmosodott és férfiasodott) vállalta el a fuvás nem kevésbé erőfeszítő munkáját.

— Csak úgy teszek, — mondá, — mintha szappanbuborékot akarnék fujni. Nemde?

— Épen úgy, — mondá Cyrus, — csak végy nagy lélekzetet s fujd egész erődből, csak lassan.

A kísérlet meglehetősen sikerült. Az első fuvásra előbb kisebb, majd mind nagyobbra való s további fuvásra hosszukás alakot nyerő üres üveggömb állt elő, mely hosszában végig hasítva, kihülése alatt üvegtáblává egyenesedett ki. Azután üvegedényeket, poharakat stb. fujtak, melyek bár kezdetleges és formátlan alakuk, de tökéletesen használhatóak voltak.

Időközben Cyrus a szolgazemélyzet könnyebbitéséről is gondoskodott, s vizemelő gépet alkalmazott a lakás bejárásánál, hogy ne kelljen mindent kézen fölhordani.

Igy teltek el a napok, hetek, folytonos és különféle munkában és hasznos foglalkozásban. Ez tartotta fenn a kis telep minden tagjának jókedvét és egészségét is. De nemcsak az emberek, az állatok is a legjobb egészségnek örvendtek. Ápril elején az egyik onagga is megcsikózott, s a juhok bányozása is megkezdődött. A kis telep napról-napra gyarapodott minden tekintetben.

Kirándulásaik egyike egy becses leleményre vezette őket; ismét egy új fát találtak, melynek törzse a legjobb táplálékok egyikével ajándékozta meg: szóval egy kenyérfát.

Smith Cyrus és a fiatal Harbert a nyugotszéli erdőben, a Mercy-folyó balpartján vadászgattak s az ifju, mint mindig, ezer kérdést intézett a mérnök-höz, ki azokra készséggel felelt, mert nagy kedve telt abban, hogy a tanulékony ifjut minden irányban kiképezze, s az volt kedvencz eszméje, hogy rendre közli vele minden tudományát, s szellemi örökösévé tegye őt.

Egyszerre Harbert, megállva, örömmel kiáltott fel: »Nézzé, Cyrus ur, látja-e azt a fát?»

S ezzel egy fára, vagy inkább óriási cserjére mutatott, melynek egyszerű törzse pikkelyes héjjal volt borítva, levelei pedig vékony csikokkal tarkázva.

— Palma-féle fa, nemde? — kérde Cyrus.

— Ez »cycas revoluta«, — felelé a fiu. — természetrajzomban le is van festve. Jól ismerem leírásból Gyümölcse nincs, de törzse lisztmű anyagot tartalmaz, melyet a természet készen, megőrölve kínál az embernek

— Tehát kenyérfa?

— Ugy van!

Harbert nem csalódott. A mint a cserjebokor egy szárát ketté törte, annak rostjai közül valódi liszt omlott ki, mely egyenközű gyűrűktől körülvelt edénykébe volt foglalva.

Este haza érve, elmondták fölfedezésüket a többinek, s valamennyien kimentek a kenyérfa lisztjét szedni, s a gyönyörű cserje árnyában örvendez-

tek új kincsöknek. Konyhájuk, melyet az onagga, a mouflonok és a kecskék most már tejjel is bőven elláttak, ezzel nem csekély gazdagodást nyert.

De bármily jól volt is dolguk, soha sem szünetek meg az elveszett otthonról s a szabadulásról gondolkozni, tervezgetni. Egyszer a többi közt épen erről folyt a beszéd, s Spilett fölemlítette, hogy a tengeren uszva talált holmik közt lelt sextánszal még föl sem mérték szigetök fekvését, melyet csak egy tökéletlenebb műszerrel határoztak meg.

Az új mérés, melyet azonnal foganatba vettek, kimutatta ugyan, hogy az első is meglehetősen pontos eredményre vezetett, mert a szerint a sziget fekvését a nyugoti hosszúság 150—155, s a déli szélesség 30—35 fokai közé tették, a pontos felvétel szerint pedig az a ny. h. 150° 30' és a d. sz. 34° 57' alatt feküdt; — de ez alkalommal a szintén akkor talált részletes tengeri térképet is szorosabban megvizsgálván, abból kitűnt, hogy nem igen messze tőlök még egy más, már ismeretes sziget is van a Csendes-óceánon, a kisded Tábor sziget, mely a ny. h. 163° és a d. sz. 38° 11' alatt fekvő, tőlök csak mintegy százötven tengeri mérföldnyire lehetett.

E kis szigetet, mely elveszve a Csendes-óceán végetlen síkján, talán soha embert sem látott: merész települők elhatározták meglátogatni. S hogy ezt tehessék, a bekövetkező hidegebb évszakot egy alkalmas hajó építésére határozták fordítani.

(Folyt. köv.)

Jézus és a kovács.

Dumas S. legendája.

Ha az utazó Simplon nevű francia faluból kilép, az út Olaszország felé huzódik; a völgy fokozatosan feltáruul előttünk, a levegő enyhébb, s az ember szabadon lélezkedik. Most előttünk Izella nevű kellemes városka, mely már a szép Olaszország földjén fekszik. Tovább a láthatáron túl Flórencz, Róma, Nápoly, Velence azon városok, melyekről a költők oly sok szépet irtak.

Damo d'Ossola nevű városban olasz körmenet közé vegyültem; a kovácsok akkor az annyira emlékeztető Szent Eligius — Egyed — napját ünneplék. Én azon véleményben voltam, hogy e szent az aranyművesek védszentje; de hogy ő kovács is volt, az egészen új volt előttem. Miután a társulat zászlóján Eligius képét láttam, kételyem eloszlott, s azon valék, hogy e szent életét megismerjem. A postamesterhez fordultam, kit mint jó legenda-ismerőt ajánlottak. A regét oly egyszerűen elmondom, mint az velem közölve volt.

610-ik év körül Limoges városban lakott Eligius, akkor huszonnyolcz éves. Nagy hajlamot érzett a gépészethez, de szorult anyagi helyzete miatt kovács lett; ez iparágban oly előmenetelt tanusított, hogy az kezeiben valóságos művészetté vált: a patkó, melyet háromszor dobott a tűzbe, fénylett mint ezüst; a szegek, melyekkel a ló lábára ütő, oly szépek voltak, hogy ékszernek beillettek volna. Egész ország által megcsodált művészetének azonban az a következménye lett, hogy az elbizakodottság s kevélység főtulajdonává vált, mely megzavarta fejét, s megfélemezte az embert tetszése szerint felemeli

vagy megalázza. Készítettett czimtáblát e felirattal: »Eligius, minden művészek művésze.«

Nagy figyelmet s ingerültséget keltett e felirat kivált társai közt, mert Eligiusnak nagy összekötetései voltak kereskedőkkel, lovagok- s zarándokokkal, kik az ő műhelyét nagyon látogatták.

Az Isten letekintett a földre, mindentlátó szemébe ötlött a büszkeséget jelentő czimtábla. És gondola az Úr, mikép büntetné a kovácsot. Most Jézus lépett az Úrhoz, ki a czimtáblára mutatott.

»Mindenesetre — mondá Jézus — a tábla kevélységet jelez. Igaz, Eligius művész, csak megfélekedezett arról, hogy művészete felülről jön.«

»De elbizakodottsága felülemelkedik többi jó tulajdonságain, mint czédru és izsóp, saját árnyékukban elhervadnak.«

»Magamra vállalom Eligius megjavítását,« mondá Jézus.

»Mennyi időt kérsz annak véghezvitelére?« kérdé az Úr.

»Huszonnégy órát.«

Az ég Úra beleegyezett.

Limoges kapuja előtt megjelent egy ember, s egyenesen Eligius házához tartott, kit műhelyében talált, kovácsolva egy izzó patkót az üllőn.

»Isten velünk mester!« mondá a jövevény.

»Amen!« viszonzá amaz, fejét sem emelve fel.

»Mester — folytatá — beutaztam Francia- s Olaszországot, s mindenütt csak a te művészedet emlegetik. Gondolom, hogy te vagy az egvedüli, ki nekem újat tudsz mutatni.«

Eligius csak félvállról tekintett reá, s tovább folytatá munkáját.

»Nem fogadnál fel segédnek?« Kérdé alázatosan az érkezett.

»Hm! és tudsz-e valamit?« kérdezé a mester, ki földre engedé esni a patkót, melyet elkészített.

»Gondolom, hogy oly munkát, mint bárki e világon, képes vagyok elkészíteni.«

»Kivétel nélkül?« mondá a mester, megvetéssel, büszkén nevetve. »Hogyan tetszik e patkó?«

»Egészen rossznak nem lehet tartani, de bizony még sokkal jobb lehetne.«

Eligius ajkába harapott. »És hányszor dobnád a tűzbe?«

»Csak egyszer!« mondá a leendő segéd.

Eligius mosolygott, mert olyan patkót ő maga háromszor vetett a tűzbe, a mi más balandónak számtalan ismételésre sem sikerült. »Nem mutatnád meg nekem, hogy készited a patkót?« jegyzé meg csipősen.

»Szívesen mester!« mondá amaz kezébe véve a fogót és darab vasat, melyet a tűzbe dobott, s intett a kovácsnak, hogy nyomja a fuvót.

A tűz vakítóan sziporkázott. Pillanat alatt az ügyes segéd kihuzta a fehéres vasat, rátevé az üllőre, s oly tökéletes alakot adott a patkónak, milyet a mester még nem készített. Oly gyorsan történt mindez, hogy a művészek művésze nem láthatott semmit.

Eligius azon reménnyel vette kezébe a patkót, hogy hibát keressen rajta, de nem talált, ámbár az volt szándéka.

»Igen, igen — szóló forgatva azt — jó, jó, és segédőtől bizony elég. De — folytatá tovább azon reményben, hogy másképp segít mesteri dicsőségén — nem elég a patkót elkészíteni, de szükséges tudni

azt a ló lábára is illeszteni. Ha nem tévedek, azt is mondottad, hogy ahoz is értesz?»

»Igen, értek mester.«

»Meggyőződhetünk azonnal; a műhely ajtaja előtt áll egy ló, melynek két lábán nincs patkó. Csatosljátok a lovat szijakba!« parancsolá a mester embereinek.

»Nem; szükséges — mondá a segédjelölt — én tudok oly módot a patkó felveszéséhez, mely sok munkát és erőt megkimél.«

»És milyen az?« kérde a mester csodálkozva. E szavaknál a segéd kést huzott ki zsebéből, a lóhoz lépet, fölemelé hátulsó bal lábát, s elvágta azt második csuklónál; legnagyobb könnyűséggel rászegezte a patkót, azzal hozzátette a czombhoz, s azonnal összenőt; így tett a másikkal is. Eligius nézte a legnagyobb feszültséggel.

Gondolni lehet, hogy a kovács azon volt, hogy ily ügyes segéd nála maradjon, annál is inkább, mert félt, hogy reá nézve veszedelmes vetélytársa a vidéken megtelepedik. Előadta a feltételeket, melyek elfogadtattak.

Másnap reggel a kovács elküldé új segédjét a közeli faluba, hol oly munka volt, mely ügyes kezűt igényelt. A segéd utnak indult.

Eligius eltökélte, hogy első alkalommal a patkolás új módját megkísérli. Alkalom csakhamar kínálkozott. Vagy egy óra múlva a műhely előtt megállt egy lovak, tetőtől talpig vértelve, kinek lova egyik patkóját elveszítette.

A lovak kéré a mestert hogy siessen a patkolással. Segédje új módját sajátkezűleg használhatta. Legélesebb kését véve, felemelte a ló lábát, és — pillanat alatt a láb kezében volt. E műtét oly gyorsan történt, hogy a szegény ló nem várva ilyesmit, ideje sem volt az ellenszegüléshez, és lába elvesztését csak a fájdalom következtében érzé meg. A lovak örültek gondolá a mestert, de az megnyugtató őt s megjegyzé, hogy ez új neme a patkolásnak, miközben a patkót az elvágott lábhoz szegezte, s a ló czombjához illesztgette úgy, mint a segédjétől látta.

De most ez másképp volt: a szegény ló, mely vagy tíz percnyi idő alatt vérét veszté, végvonaglásban a földre dőlt.

Hideg veríték borsódzott a mester homlokán; látta, hogy veszve van hire, fogta az éles kést, és mellébe akarta azt szurni, de hátulról megfogta kezét valaki — az ő segédje.

A mennyei követ elvégezte a reá bizott dolgot a vidéken.

»Mit cselekszel mester?« kérde Jézus.

Az nem felelt, csak a végvonaglásban küzdő lóra mutatott.

Jézus vevé az elvágott lábat, a czombhoz illeszté, a vér nem folyt többé, a ló nyertve ugrott fel a földről, mintha misem történt volna.

Eligius csodálattal nézte a történeteket, kalapácsot vett a műhelyből, s a kevélységet hirdető czimtablát darabokra töré.

»Te vagy a mester és én segéd vagyok!« mondá alázattal Jézusnak.

»Boldogok, kik megalázzák magukat, mert ők felmagasztaltatnak!«

E szavaknál felült a lovak mellé, s eltűntek. A lovak volt Sz. György.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Angyal Gábor, *Susine-Gjurgjenovac*, sorsjegyei nem nyertek. — Zsigó Károly, *Facset*, 5 koronát; Tóth János, *Báttaszék*, 6 korona 60 fillért; Szalóky János, *Ipolyság* 8 korona 50 fillért; László Ferencz, *Kolozsvár*, 8 korona 90 fillért; Cseh Sándor, *Uj-Péteri*, 12 korona 74 fillért; Könyves Kálmán, *Kis-Kun-Félegyháza*, 14 korona 65 fillért; Petykó András, *Eger*, 16 korona 39 fillért; Kiss István, *Kis-Czell*, 16 korona 62 fillért; Tankó István, *Eger*, 17 korona 10 fillért; Schmelhaus Emil, *Gány*, 17 korona 26 fillért; Berzéthy Nándor, *Murány*, 17 korona 26 fillért; Proksch Jakab, *S.-A.-Ujhely*, 17 korona 69 fillért; Lócsey György, *Tóvis*, 17 korona 96 fillért; Puhm János *Kispest*, 19 korona 47 fillért; Bartók Béla, *Oroszka*, 19 korona 50 fillért; Bajnok Béla, *Budapest*, 20 korona 80 fillért; Beller János, *Kispest*, 21 korona 90 fillért; Dániel Sándor, *Banicza*, 23 korona 65 fillért; Schiller Miksa, *Tiszoloz*, 25 korona 20 fillért; Löffler Rezső, *Budapest*, 26 korona 12 fillért; Ehrlich József, *Déva*, 29 korona 20 fillért; Puha József, *Budapest*, 31 korona 44 fillért; Sándor Márkus *Budapest*, 34 korona 94 fillért; Kocsis János, *Budapest*, 40 korona 74 fillért; Szelkó János, *M.-Husszurét*, 42 koronát; Sternthal József, *Budapest*, 52 korona 33 fillért; Torzsás György, *Temesvár*, 54 korona 72 fillért; Ellbogen Ferencz, *Budapest*, 55 korona 69 fillért; Csekő Gyula, *Hatvan*, 56 korona 7 fillért; Zsigó György, *Nagy-Várad*, 62 korona 35 fillért; de Rivó József, *Bród*, 74 korona 30 fillért; Vogyeráczy József, *Budapest*, 82 korona 45 fillért közzététel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — Tüzkő Imre, *Erzsébetfalva*, december és január hónapokra; Bicsán János, *Jablonicz*, január hóra; Tóth János, *Tisza-Ujlak*, január és február hónapokra; Mig István, *Erzsébetfalva*, január és február hónapokra; Boros Károly, *Pusztá-Tenyő*, február és márczius hónapokra; Kassay János, *Besztercebánya*, márczius hóra; Tóth Mihály, *Kaposvár*, márczius és április hónapokra; Halász Sándor, *Berettyó-Uffalu*, április hóra; Dudás György, *Zombor*, április hóra; Weisz Vilmos, *Zágráb*, április hóra; Brodák Ferencz, *Szt-István*, április hóra; Kerekes András, *Stubnya*, április hóra; Rentka István, *Budapest*, április hóra; Kiss István, *Pécel*, április hóra; Hatvány József, *Csap*, április hóra; Enyedi Menyhért, *Királyháza*, április hóra; Wittine György, *Pécel*, április hóra; Dobos Ferencz, *Kis-Czell*, április hóra, főlöleg 40 fillér; Dávid Péter, *Hatvan*, április hóra; Miklós Gyula, *Győr*, április hóra; Reim Mihály, *Budapest*, április hóra; Drobní Venczel, *Szeged*, márczius, április és május hónapokra; Csajághy István, *Somogy-Szobb*, márczius, április és május hónapokra; Juhász Ferencz, *Budapest*, április és május hónapokra; Kézdi Mihály, *Héjasfalva*, április és május hónapokra, főlöleg 1 korona 80 fillér; Bujni János, *Alsó-Nosticz*, április és május hónapokra; Balta József, *Szombathely*, április és május hónapokra; Vuchetich Ádám, *Sándorháza*, április és május hónapokra; Szócs János, *Héjasfalva*, április és május hónapokra; Sándor János, *Nagy-Szénás*, április és május hónapokra; Manzer Vilmos, *Budapest*, április és május hónapokra; Chrien Ádám, *Selmeczbánya*, május és június hónapokra; Filó János, *Miskolcz*, május és június hónapokra; Lamos János, *Szucsán*, május és április hónapokra; Juhász Mihály, *Pusztá-Vázsony*, május és június hónapokra; Sztanó Pál, *Nyustya*, május, június és július hónapokra; Makula Sándor, *Csorvás*, május, június és július hónapokra könyveltük.

Laptulajdonos: benedekfalvi Luby Gyula.

Felelős szerkesztő: Turtsányi Vilmos.